

Granskningsutlåtande

Detaljplan för Blixtljuset 18 i stadsdelen Högdalen i Stockholm Dp 2019-14589

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Granskning.....	2
Synpunkter inkomna under granskning	2
Remissinstanser	2
Synpunkter inkomna under samråd och granskning som ej tillgodosätts	8
Stadsbyggnadskontorets ställningstagande	8
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	10

Sammanfattning

Planen syftar till att möjliggöra en utbyggnad av depåkapaciteten för befintlig depå i Högdalen. Planen medger utökat spårområde och en utökad byggrätt i depåns södra del. Den utökade byggrätten möjliggör utbyggnad av den nya städ- och uppställningshallen. Utvecklingen av depåområdet krävs för att möjliggöra utbyggnaden av tunnelbanan enligt överenskommelse i Stockholmsförhandlingen 2013.

Planförslaget ställdes ut för granskning 2020-12-02 – 2021-01-19. Under granskningen har 11 yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget, men framför synpunkter i sak, framför allt avseende dagvattenhantering och risk. Kontoret bedömer att de inkomna synpunkterna kan hanteras.

Inkomna synpunkter föranleder justeringar i dagvattenutredning och recipientutredning samt redaktionella justeringar och förtydliganden i planbeskrivningen, bland annat gällande risk.

Kontoret föreslår att förslaget till detaljplan antas.

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en utbyggnad av depåkapaciteten för befintlig depå i Högdalen. Planen medger utökat spårområde och en utökad byggrätt i depåns södra del. Den utökade byggrätten möjliggör utbyggnad av den nya städ- och uppställningshallen. Utvecklingen av depåområdet krävs för att möjliggöra utbyggnaden av tunnelbanan enligt överenskommelse i Stockholmsförhandlingen 2013.

Granskning

Planförslaget ställdes ut för granskning 2020-12-02 – 2021-01-19. Information skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen samt andra intressenter som under samrådet skriftligen framfört synpunkter. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, i FYRKANTEN samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner.

Synpunkter inkomna under granskning

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under granskningen. Yttrandena i sin helhet finns att ta del av i planakten.

Remissinstanser

Länsstyrelsen
Ingen erinran.

Trafikverket
Ingen erinran.

Stockholm Vatten och Avfall
Vatten

Stockholm Vatten och Avfall AB (nedan "SVOA") har tagit del av det utställda förslaget till detaljplan för del av Blixtljuset 18 m.fl. i stadsdelen Högdalen, Dnr 2019-14589, och hänvisar till tidigare remissvar i samrådsprocessen.

Generellt

Som nämndes i vårt remissvar under samrådet så är det av största vikt att detaljplanen inte på något sätt förändrar förutsättningarna eller försvårar för pågående planarbete för detaljplan "Del av fastigheterna Tippen 4 och Örby 4:1" med Dnr 2015-19270. Vi utgår fortsatt ifrån att stadsbyggnadskontoret har tagit detta ansvar och säkerställt så att det inte sker.

Den pågående utvecklingen av Högdalenområdet, med ett flertal infrastrukturella utvecklingsprojekt, förutsätter att dessa samordnas för att verksamheterna ska kunna fungera och utvecklas enligt den (detalj-)plan som tagits fram för respektive projekt.

Vi upprepar den generella kommentaren från vårt tidigare remissvar att vid genomförande av de kommande förändringar som detaljplan "Del av Blixtljuset 18 m.fl. i stadsdelen Högdalen" medger, ska dessa planeras i samråd med, och i förväg godkännas av, SVOA i delar som berör bolagets verksamhet, t.ex. eventuella transporter och avstängningar som planeras vid Kvicksundsvägen och infart till Högdalenverket och dess förrådsverksamhet (samnyttjad väg med Stockholm Exergi och Suez recycling).

Dagvattenhantering

SVOA har befintlig verksamhet i form av en återvinningscentral, ÅVC Vantör, ovan det föreslagna planområdet och det är av yttersta vikt att inte verksamhetens dagvattenhantering påverkas negativt av den nya planen.

En preliminär bedömning ger att huvudsystemet sannolikt har tillräcklig kapacitet för att ta emot det ökade dagvattenflödet. En mer detaljerad utredning behövs dock utföras av SVOA för systemet som helhet för att säkerställa detta.

För att planen ska kunna accepteras av SVOA måste SLL i samråd med Miljöförvaltningen och SVOA ta fram och implementera en av samtliga parter accepterad lösning för hantering av det genom befintlig naturmark perkolerande renade dagvattnet från ÅVC Vantör.

I granskningsunderlaget presenteras en översiktlig princip som innebär att dagvattnet från ÅVC Vantör leds förbi depåns nya dagvattensystem och vidare till Magelungen i enlighet med gällande krav. Lösningen med ett förbiledande av dagvattnet godkänns som princip av SVOA, men detaljerad slutlig utformning måste presenteras för, och godkännas av, SVOA innan implementering.

Synpunkter på dagvattenutredning

SVOA har följt upp de tidigare lämnade synpunkterna på dagvattenutredningen som framfördes i SVOAs samrådsyttrande (augusti 2020). Några synpunkter ur samråd kvarstår fortsatt, se synpunkter listade nedan. Synpunkter berör rapport Utbyggnad depå i Högdalen PM Dagvattenutredning (av WSP version från 2020-11-18).

Dagvattenutredningen är fortsatt delvis svårläst och bör förtydligas så en läsare som inte är insatt i planförslaget kan förstå var och hur olika delar avseende dagvattenhantering föreslås. Detta gäller

särskilt utredningens senare delar där föreslagna dagvattenlösningar redovisas (kapitel 5-10).

Eftersom planen i huvudsak syftar till utökad utbyggnad av befintlig fastighet bör det översiktligt framgå hur kommande system ska samspela med eller förändra befintligt avvattningssystem inom fastigheten (mer exakt utformning kan däremot tas fram vid projektering av interna system). Nuvarande fastighets interna dagvattensystem bör redovisas tydligare och det bör framgå hur och om man anser sig kunna ansluta den tillkommande depåytan till de befintliga dagvattenserviser som redan finns för fastigheten. Om man inte anser sig kunna ansluta den tillkommande ytan till befintliga serviser bör det redovisas och motiveras och eventuell ny anslutningspunkt diskuteras med SVOA.

SVOA framförde vid samråd att anslutning för avtappning av föreslaget krossmagasin via tömningsledning inte kan antas som självklart. Se synpunkter om Huvudvattenledningar och dess anordningar nedan.

Dagvattenutredningen är fortsatt otydligt vad gäller redovisning av flöden och dimensionering av dagvattensystem. Det nämns fortsatt i den uppdaterade dagvattenutredningen olika dimensioneringssätt i utredningen vad gäller framtagande av systemutformning för krossmagasinet, något som påtalades vid samråd. Om magasinet dimensioneras i enlighet med stadens åtgärdsnivå för dagvattenhantering (20 mm) motsvarar det en större volym än vid ett 10-årsregn med 10 min varaktighet inklusive klimatfaktor (vilket motsvarar ca 17 mm). Således bör exploitörens krav kunna inrymmas inom dimensionering enligt åtgärdsnivån för magasinet. Däremot kan fastighetens övriga dagvattensystem (ledningar m.m.) behöva anpassas för exploitörskravet.

Något som förvirrar ytterligare avseende dimensionering är att i den recipientutredning (WSP, version 2020-11-18) som också bifogas samrådshandlingarna nämns något annorlunda dimensioneringsförutsättningar för den tillkommande depåytan än i dagvattenutredningen. Utredningarna tycks delvis sammanblanda dimensionering av enskilda dagvattensystem inom fastighetsmark och dimensionering av allmänna VA-system.

Att använda samma avrinningskoefficienter vid beräkning av skyfallsflöden (100-årsregn inkl. klimatfaktor) och regn vid dimensionering av dagvattensystem vid dimensionerande flöden bedöms vara felaktigt och behöver justeras (kapitel 6, tabell 6 och 7). Redovisning av flöden bör även göras i enlighet med stadens checklista för dagvattenutredningar, se checklistans rubrik ”dagvattenflöden och fördröjningsbehov”.

SVOA ser det som positivt att figurer lagts till som visar det planerade krossmagasinets tillrinningsytor. Däremot önskas fortsatt en figur eller redovisning som tydligare redovisar magasinets tänkta systemutformning, gärna med beskrivning av magasinets olika delar och volymer för de olika dimensionerande flödena (åtgärdsnivå och reglervolymer för skyfallshantering).

Skyfall

Att skyfallsflöden som kan uppstå mot depåytan utretts vidare är positivt och den föreslagna principlösningen med avskärande diken och tillhörande åtgärder kan accepteras av SVOA. Då det avskärande diket/stråket i huvudsak syftar till att avleda skyfallsflöden ser inte SVOA att dessa ska övertas och ansvaras för av SVOA. Ansvar och ägande av dessa bör förtydligas för att säkerställa att det föreslagna systemet upprätthålls över tid.

SVOA är som VA-huvudman inte ansvarig för tillkommande skyfallslösningar eller flöden över dimensionerande nivåer för allmän VA-anläggning.

VA

Generellt förutsätter SVOA att befintliga ledningsrätter kvarstår i befintligt läge genom planområdet.

Då området planeras byggas ut med verksamhet för tunnelbanedepå kan särskilda riktlinjer vid VA-anslutning gälla. Se bl.a. Riktlinjer för avloppsvatten från industrier och andra verksamheter på www.svoa.se eller kontakta SVOAs anslutningsenhet eller miljöingenjörer.

Huvudvattenledningar och dess anordningar

Den dagvattenledning (D200-500 PVC+Bt) som korsar depåområdet utgör en tömningsledning som löper från huvudvattenledningen som går igenom Högdalstoppsområdet till Harpsundsvägen.

Då denna ledning är en del i försörjningen av kommuner söderut är det av yttersta vikt att vi kan tömma den snabbt för att klara de tidsmål för vattenavbrott som SVOA är ålagda. Det är därför av yttersta vikt att denna ledning inte ytterligare belastas i någon större omfattning då den vid eventuellt haveri måste kunna ta höga flöden.

Om den belastas med dagvatten uppströms D500 kan detta också komma att orsaka en allvarlig översvämningsrisk i depåområdet. Hög kapacitet krävs för att kunna omhänderta de stora mängder vatten som kan uppkomma vid haveri eller tömning av huvudvattennät.

Att nyttja tömningsledningen för avtappning av dagvatten kan inte accepteras utan att en detaljerad utredning presenterats och

föreslaget system godkänts av SVOA. Eftersom det är osäkert om SVOA kan godkänna en sådan anslutning, kommer det behöva utredas alternativa förslag på anslutningar än till avtappningsledningen.

Avfall

Stockholm Vatten och Avfall har inga ytterligare synpunkter utöver de som lämnades under samrådsskedet.

Stockholm Exergi

Stockholm Exergi AB (nedan "SE") hänvisar till tidigare remissvar i samrådsprocessen.

Som nämndes i vårt remissvar så är det av största vikt att detaljplanen inte på något sätt förändrar förutsättningarna eller försvarar för pågående planarbete för detaljplan "Del av fastigheterna Tippen 4 och Örby 4:1" med Dnr 2015-19270. Vi utgår fortsatt ifrån att Stadsbyggnadskontoret har tagit detta ansvar och säkerställt så det inte sker.

Den pågående utvecklingen av Högdalenområdet, med ett flertal infrastrukturella utvecklingsprojekt, förutsätter att dessa samordnas för att verksamheterna ska kunna fungera och utvecklas enligt den (detalj-)plan som tagits fram för respektive projekt. Av särskild vikt är avvattningsområdet mot Magelungen i samband med skyfall då inte dagvattensystemen klarar av hela volymerna. Vi tolkar det som att planförslaget har vidtagit åtgärder i form av fördröjningsmagasin innan vägtrumman under Magelungsvägen för att bibehålla vattenbalansen till Magelungen. Eftersom andra delar av Högdalenområdet avvattnas via en vägtrumma under Magelungsvägen längre söderut, så får det inte uppstå någon dämningseffekt som riskerar utflödet genom den vägtrumman.

Vi upprepar den generella kommentaren från vårt tidigare remissvar att vid genomförande av de kommande förändringar som detaljplan "Del av Blixtljuset 18 m.fl. i stadsdelen Högdalen" medger, ska dessa planeras i samråd med, och i förväg godkännas av, SE i delar som beror bolagets verksamhet, t.ex. eventuella transporter och avstängningar som planeras vid Kvicksundsvägen och infart till Högdalenverket och dess förradsverksamhet (samnyttjad väg med AVC Vantör och Suez recycling).

Om det också krävs någon form av ledningsflytt som beror SEs ledningar så måste detta planeras i god tid och föregås av ett avtal enligt praxis för denna typ av arbeten.

Hyresgästföreningen

Hyresgästföreningen har fortsatt synpunkt om klargörande av byggnadens ventilationssystem/luftväxling/filter/värmeåtervinning etc, enligt inlämnat samrådsyttrande.

Hyresgästföreningen anser vidare att rubrik om energiförsörjning saknas i planbeskrivningen, med hänsyn till övergripande mål i stadens miljöprogram om en hållbar energianvändning.

I planbeskrivningen saknas rubrik ”plansamråd”.

Suez Recycling AB

Suez vill i första hand hänvisa till tidigare inlämnat remissvar under samrådsprocessen. Som nämndes i detta är det av största vikt att detaljplanen inte förändrar förutsättningarna eller försvårar för pågående planarbete för detaljplan ”Del av fastigheterna Tippen 4 och Örby 4:1” med Dnr 2015-19270. Suez utgår från att rubricerad plan har tagit hänsyn till detta.

Trafikförvaltningen

Ingen erinran.

Ellevio

Ellevio hänvisar till tidigare yttrande som lämnades under samrådet.

Storstockholms brandförsvär

Ingen erinran.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är i en sammanvägd bedömning positiv till planförslaget som i det mesta hanterar de synpunkter som nämnden framförde i sitt yttrande i planens samrådsskede. MHN saknar dock en tydlig redovisning i planhandlingarna för delar av vattenhanteringen.

Vattenhantering:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det i planhandlingarna ska redovisas en teknisk lösning som innebär att utgående dagvatten från planområdet inte påverkas av förorenat grundvatten. Om grundvatten från närliggande avfallsdeponi tillåts tränga in i planerad anläggning för dagvattenhantering, riskerar utgående dagvatten inrymma mycket höga halter miljögifter t.ex. polyaromatiska kolväten (PAH) såsom benso(a)pyren (BaP) samt poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS/PFOS), vilket inte är lämpligt.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tidigare lämnat synpunkter i ett yttrande daterat 2020-09-17 där det konstaterades att den PM om riskbedömning som bilagts ansökan inte beaktar eventuell påverkan på Svenska kraftnäts närliggande anläggningar, det vill säga Svenska kraftnäts luftledning i området.

I samrådsredogörelsen i den aktuella remissen anges att:

”Efter samråd har dialog förts mellan Region Stockholm och Svenska kraftnät angående riskbilden gentemot Svenska kraftnäts närliggande anläggningar. Svenska kraftnäts markförlagda högspänningskabel ligger drygt 20 meter från planerad städ- och uppställningshall inom planområdet. Bedömningen är att tillkommande bebyggelse inte utgör någon risk för den markförlagda ledningen. Parterna har kommit överens om att ingen kompletterande riskutredning erfordras.”

Då denna dialog endast syftar på markförlagd kabel och inte på Svenska kraftnäts luftledningar vidhåller Svenska kraftnät att de inte kan tillstyrka förslaget utan att en riskutredning avseende brand- och explosionsskydd med avseende på Svenska kraftnäts luftledningar genomförs och tillställs oss för bedömning.

Synpunkter inkomna under samråd och granskning som ej tillgodosetts

- Planläggning av naturområdet Högdalstoppen.
- Grönkompensation för ianspråktagen naturmark.
- Redovisning av ventilations- och energisystem i planhandlingarna.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Dagvatten

Anslutning av utloppsledning från dagvattenmagasinet inom planområdet till Stockholm vattens dagvattennät kan ske till befintlig D500-ledning alternativt till tömningsledning efter vidare kapacitetsutredning. Dialog har förts med SVOA i frågan. Dagvattenutredningen har justerats.

Fördröjningsvolymen inom planområdet är beräknad med hänsyn till rinntid, enligt Svenskt Vattens publikation P110 som utgör branschstandard. Dimensionerande varaktighet är 300 minuter, inte 10 minuter (vid tömningsflödet 10 liter per sekund). Vid kraftig strypning blir långa varaktigheter dimensionerande. Nederbördsvolymen för ett 10-årsregn med 300 minuters varaktighet är 353 mm dvs. mer än halva medelårsnederbörden.

Stadsbyggnadskontoret instämmer med SVOA att dimensioneringsföreskrifterna behöver förtydligas så att det stämmer överens med dagvattenutredningen. Recipientutredningen har justerats.

Beräkningar har genomförts med en ökad avrinningskoefficient om 50 % för skyfall. Resultatet visar att aktuella flöden kan hanteras med föreslagen dagvattenlösning. Dagvattenutredningen har justerats.

Redovisade beräkningar i dagvattenutredningen bedöms vara tillfredsställande och visar att stadens åtgärdsnivå klaras. Inga ytterligare figurer tillförs dagvattenutredningen.

Stadsbyggnadskontoret instämmer i att SVOA som VA-huvudman inte är ansvarig för tillkommande skyfallslösningar eller flöden över dimensionerande nivåer för allmän VA-anläggning. Ansvar och ägande för tillkommande skyfallslösningar kommer att regleras genom avtal mellan Region Stockholm och staden inför antagande av detaljplanen.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att tydligheten i dagvattenutredningen är acceptabel.

Grundvatten

Teknisk lösning kommer att genomföras som innebär att dagvatten från planområdet separeras från förorenat grundvatten enligt yttrande från miljöförvaltningen. Recipientutredning, dagvattenutredning och planbeskrivning har justerats. Justeringen innebär en minskad föroreningshalt från depån till recipient.

Risk

Stadsbyggnadskontoret har efter granskning studerat riskbilden vid explosion och brand inom planområdet och dess påverkan på Svenska kraftnäts luftburna högspänningsledning. Luftledningen är belägen cirka 90 meter från planerad städ- och uppställningshall inom planområdet. Tillkommande bebyggelse bedöms inte utgöra någon risk för luftledningen. Dialog har förts med Svenska kraftnät, som har godkänt bedömningen.

Planbeskrivningen kommer att kompletteras med information om att planerad bebyggelse inom planområdet inte utgör någon risk för den luftburna högspänningsledningen.

Redovisning av ventilations- och energisystem m.m.

Stadsbyggnadskontoret avser att inte redovisa ventilations- och energilösningar i detaljplaneskedet. Frågorna hänvisas till bygglovskedet.

I planbeskrivningen redovisar stadsbyggnadskontoret tidigare ställningstaganden och kommunala beslut. Plansamrådet har inte redovisats i stadsbyggnadsnämnden för beslut, och beskrivs därför inte i planbeskrivningen. Kontorets hantering av inkomna synpunkter från samråd redovisas i samrådsredogörelsen. Planprocessen i sin helhet beskrivs i kontorets tjänsteskrivelse inför antagande.

Samordning

Stadsbyggnadskontoret anser fortsatt att det är av betydelse att en ömsesidig dialog förs mellan föreliggande detaljplan och pågående detaljplan för Tippen 1 m.fl.

Region Stockholm avser att samråda med berörda parter i genomförandet i frågor om ledningsarbeten, vid ingrepp såsom sprängning, borrhning och spontning samt vid eventuella trafikomläggningar eller trafikstörningar.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret kan konstatera att inga synpunkter har inkommit under samråd eller granskning som motsätter sig planförslaget i sak.

Inkomna synpunkter under granskning föranleder justeringar och förtydliganden i dagvattenutredning, recipientutredning och planbeskrivning. Föreslagen dagvattenhantering har föregåtts av dialog mellan berörda parter. Utöver justeringar enligt inkomna synpunkter och överenskommelser, justeras dagvattenutredningen även för felaktigt beräknade flöden från fastigheten Tippen 2. Reviderad beräkning uppvisar förbättrad dagvattensituation. Redaktionella justeringar har genomförts i planbeskrivningen. Kontoret bedömer att inkomna synpunkter kan hanteras och att utbyggnaden av Högdalsdepån är genomförbar. Utbyggnaden av kollektivtrafik och dess betydelse betonas särskilt i översiktsplanen för Stockholm. Utbyggnaden av Högdalsdepån är ett viktigt och angeläget projekt för Stockholms stad och regionen för att kunna hantera en utbyggd tunnelbanetrafik.

Kontoret föreslår att förslag till detaljplan antas.

Anna Lina Axelsson
planchef

Renoir Danyar
stadsplanerare